

Pasiuna

Nahilinya ang pipino sa pamilya nga Cucurbitacea. Aduna kini mukatay nga punuan nga muabot sa 5 cm ang katas-on samtang ang bunga muabot sa 10 -30 cm ang katas-on.

Nutritional Value

Kada 100 g nga unod sa pipino nagkantidad ug:

Nutrient	Amount
Water	96.40 %
Food energy	12.00 cal
Protein	0.60 g
Fat	0.20 g
Total carbohydrates	2.40 g
Fiber	0.50 g
Ash	0.40 g
Calcium	19.00 mg
Phosphorus	12.00 mg
Potassium	122.00 mg
Iron	0.40 mg
Sodium	5.00 mg
Vitamin A	trace
Thiamine	0.02 mg
Riboflavin	0.02 mg
Niacin	0.10 mg
Ascorbic acid	10.00 mg

Pagdumala sa Produksiyon

Mga rekomendadong klase sa pipino:

Pilmaria (UPL Cu-6) kini usa ka open-pollinated nga klase ug mas maayo sa paghimo ug pickles. Ang kaguwangon sa bunga makuha inig kahuman sa 40 ka adlaw kung sa tag-init nga panahon samtang 42 ka adlaw kung sa ting-ulan. Kusgan kini sa sakit nga sama sa watermelon mosaic virus, downy mildew, ug fusarium wilt. Kusgan usab kini sa peste nga sama sa leaffolders, aphids ug beetles.

Bituin (UPL Cu-11). Open-pollinated usab kini nga klase ug kusog mubunga. Mukabat sa 23 -25 t/ha ang kayang mahatag nga ani inig panahon sa pagharvest. Sakto-sakto ra ang kakusugon ani nga klase sa mga sakit nga sama sa cucumber mosaic virus, ug powdery mildew. Kasagarang insekto nga modu-ol ani nga klase mao ang aphids, leaffoldes ug squash beetles.

Panginahanglanon sa Yuta ug Klima

Ampay sa pipino ang init ug uga nga panahon. Ang gikinahanglan ani nga tempratura para sa maayong pagtubo muabot sa 30 degree Celsius kung sa adlaw ug 18-21 degree Celsius kung gabii. Ang yuta kinahanglan tambok ug abunda sa organikong kinaiyahan. Kinahanglan usab nga aduna kini pH range nga 6.5 to 7.5.

Pagprepara sa Yuta

Iprepara ang yuta usa ka bulan bag-o magtanum. Pag-araro ug tuguti nga makatubo ang sagbot sa matag linya o seed-bed. Usa ka semana bag-o magtanum, paghimo ug mga buho nga adunay kalayu-on ng 30 cm sa matag usa. Pagbutang ug patambok sama sa hugaw sa hayop sa sukod nga 200 g kada bungtod. Isagol ug ayo ang patambok ug ang yuta.

Pagtanum

Pagtanum ug 3-4 ka liso kada buho ug tabuni gamay ug yuta. Mga 2-3 kg nga liso ang kinahanglanon para sa usa ka ektarya nga yuta. Pagpatubig inig kahuman dayon sa pagtanum. Mga 5-7 ka adlaw pagkahuman ug pangugat sa semilya, panguhaa ang ang uban nga miturok nga liso ug pagbilin lamang ug duha ka tanum.

Pagbutang sa Abono

Pag-apply ug 10-15 g (mga 1- 1.5 tbsp.) nga complete fertilizer (14-14-14) kada tanum. Pagside-dress inig kahuman sa tulo ka semana ginamit ang sinagol nga urea (46-0-0) ug gamay nga muriate of potash (0-0-60). Pagbutang usab ug 10 g (1 tbsp) sa mga tanum gamit ni nga mixture.

Mamahimo usab nga makahimo ug ikatulong pagside-dress gamit ang naingon nga mixture, apan depende ra sa kaguwangon sa tanum.

Pagbutang sa Katayanan

Pagbutang ug Ipil-ipil nga mga poste sa kalayu-on nga 3-4 metro. Ikonekta gamit ang GI wire # 16 ug abaca nga pisi o synthetic straw para sa pagtrain sa sanga.

Pagpatubig

Sa panahon sa ting-init, pagpatubig kada 10-14 ka adlaw depende sa klase sa yuta ug sa kahimtang sa panahon. Ayaw pasobrahi ug patubig.

Pagdumala sa Sakit ug Peste

Insect Pests/Diseases	Reccomendations
Beetles	Sevin (carbaryl)
leaffolders	Decis (delatmethrin)
aphids	Malathion (malathion)
thrips, mites	Dicarzol (formetanate)
powdery mildew	Dithane M-45 (mancozeb)
downy mildew	Benlate (benomyl)

Paggamit sa teknik nga off-barring ug hilling-up aron malikayan ang pagtubo sa sagbot diha sa dagko nga plantasyon. Ang pagpang-guna girekomenda para sa backyard gardening.

Ang kasagarang girekomenda nga klase sa pipino kusgan sa peste ug sakit. Apan, kung gikinahanglan ang kemikal nga pamaagi sa pagkontrol, paggamit sa nahisgutan o rekomendadong pestisidyo. Ang alternatibo nga pagkontrol mao ang musunod: pag-adjust sa panahon sa pagtanum (paglikay ug tanum sa bulan sa Pebrero ngadto sa Abril aron malikayan ang thrips ug mites); paggamit sa kusgan nga klase sa pipino; saktong kahinlo sa lugar /tamnanan; crop rotation; paggamit sa botanical nga pestisidyo; paggamit sa ubang biological control nga pamaagi (e.g. trichogramma).

Pagharvest

Pagharvest pagkahuman sa 38-45 ka adlaw human ug tanum para sa pang-salad nga klase ug 3-5 ka adlaw mas sayo kung sa pang-pickles nga klase. Panguhaa ang nangadaut nga bunga aron mapadayon ang maayo nga pagbunga.

Reference

Food Composition Table. 1964. Food and Nutrition Research Center - Handbook No. 1. Manila.

Dr. Josefina O. Narciso
University Researcher
Vegetable Crops Division
Institute of Plant Breeding
College of Agriculture
University of the Philippines Los Baños
College 4031 Laguna
Tel. No. (049) 536-2298; 536-3304; 536-2697
Fax No. (049) 536-3438

Production Assistants:

Ms. Josefina L/ Acedera
Commodity Specialist, CRD-PCARRD
Ms. Nelia B. Laroza
Ms. Elisa G. Cleto
Administrative Staff, CRD-PCARRD

For more information, please contact:

Dr. Crisanto R. Escaño
Director and Scientist III
Crops Research Division
PCARRD, Los Baños 4030 Laguna
Tel. Nos. (049) 536-0014 to 15; 536-0017 to 20; 536-0024
Fax No. (049) 536-0016; 536-0132
Email: crescaño@ultra.pcarrd.dost.gov.ph

Mga Giya sa Pagtanum ug Dipino

Gihimo sa:

Regional Agriculture and Fishery Information Division
(RAFID)
Department of Agriculture - Regional Field Unit 13
Caraga Region

Tinubdan:

Vegetable Crops Division
Institute of Plant Breeding, College of Agriculture
University of the Philippines - Los Baños
College, 4031 Laguna
PCARRD, Los Baños, Laguna